UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quanta sit earum obligatio parag. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

Visual Library

pana, & utriuſque Procuratores ſint Meſſanæ. De his ergo quæri poteſt, quis debeat eſſe Parochus aſſiſtens? Id certè apud neminem ex iis Doctoribus, quos præ manibus habeo, invenire potui. Ad hoc ergo ſic, ſalvo Sapientiorum judicio, reſponderem. Cùm Doctores omnes, & Tridentinum ſemper clament, debere eſſe proprium Parochum, ſaltem unius ex contrahentibus, qui Matrimonio aſſiſtat, fit, ut, quia Parochus Meſſanenſis non ſit Parochus, neque utriuſque, neque alterius, neque ullo modo ejuſmodi contrahentes ſint Vagi, fixam enim habent ſedem ſuam, alter Panormi, alter in Hiſpania, Procuratores autem ſupponimus, contrahere Matrimonium Meſſanæ, fit, inquam, ut non poſſit dictus Parochus Meſſanenſis eſſe legitimus aſſiſtens talis Matrimonii. Debet igitur eſſe Parochus Sponſi, vel Sponſæ, qui, quia eſt abſens, det licentiam alicui Sacerdoti exiſtenti Meſſanæ. Neque id difficile factu erit, ſiquidem enim debet Meſſanam afferri fides denunciationum, quæ neceſſariò, ut mox dicemus ex Tridentino, exhiberi debent in Parochia Sponſæ, & Sponſi, ita poterit afferri licentia aſſiſtendi.

§. VI.

Qui Teſtes.

1. PLura de hujuſmodi Teſtibus dicta ſunt propter connexionem, quam habent in hac re cum Parocho: ſolùm ergo duo ſunt, vel addenda, vel confirmanda.

2. Primò. Non ſufficit, ſi unus, immò etiam plures Teſtes ſint præſentes conſenſui viri, & alter, ſive alii, etiam plures, conſenſui mulieris, vel contra. Nam iidem, tum Teſtes, tum Parochus integro contractui Matrimonii præſentes eſſe debent, ut de illo teſtificari queant, & Tridentino ſatisfacere.

3. Secundò, quamvis in aliis commerciis humanis plerumque, præſertim in rebus gravibus, ut actus ſint legitimi, deſiderentur Teſtes idonei, ſive omni exceptione majores; unde in jure repelluntur à teſtificando infames, excommunicati, propinqui, fœminæ, &c. tamen in caſu noſtro ſatis eſt, ad validitatem, quilibet, qui uſu rationis polleat, advertatque, quid agatur. Quare ſufficiunt prædicti, infames, excommunicati, propinqui, fœminæ, ut etiam ſervi, pueri rationis compotes, immò etiam Infideles. Ratio eſt, quia Tridentinum Teſtes requirit, nihil reſtringens, ad eorum qualitates exquirendas. Et meritò, quia id afferret periculum, vel ſcrupulum nullitatis Matrimonii. Adde Primò, ſi neceſſaria foret in Teſtibus qualitas aliqua, jam ſuppleri à Parocho, qui certè eſt Teſtis qualificatus, quique aliis auctoritatem præſentia ſua conferre poteſt. Et certè ſuppletur etiam ex voluntaria electione utriuſque partis. Adde Secundò, cùm hæc Tridentini diſpoſitio corrigat jus commune, in quo ante Tridentinum nulla erat neceſſaria Teſtium præſentia, interpretandam illam eſſe, ita, ut quantò minus poſſit, illud Jus corrigat. Hæc fusè Sanch. *a* aliique.

4. Dixi in caſu noſtro, id eſt ad contractionem Matrimonii, nam ad probandam Matrimonii jam contracti invaliditatem, ut illud ſcilicet diſſolvatur, Teſtes debere eſſe omni exceptione majores, rectè notant iidem Doctores, & decrevit Summus Pontifex. *b*

CAPUT III.

De Denunciationibus.

§. I.

Quanta ſit earum obligatio.

1. TRidentinum ſic *c* habet: *Ut in poſterum, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtivis in Eccleſia inter Miſſarum ſolennia publicè denuncietur, inter quos Matrimoniũ ſit contrahendum.*

2. Porrò hæ denunciationes, quæ tandem nihil aliud ſunt, niſi monitiones quædam, ut, qui fortè noverit impedimentum aliquod intercedere inter eos, de quibus fit monitio, illud Parocho manifeſtet; hæ inquam, denunciationes, ſi negligantur, non invalidant Matrimonium, ut nuper diximus, at peccari, tum à Parocho, tum à contrahentibus, qui eas omittunt, dubium non eſt, & quidem ex ſe mortaliter, quia ex ſe gravis res eſt.

3. Excuſat *d* autem à mortali. Primò, parvitas materiæ, puta, ſi omitteretur tertia denunciatio, quando nullum eſſet morale

a *Sanc. lib. 3. d. 39. & 41. Caſtrop. d. 2. de ſponſ. p. 13. §. 13. Aver. q. 6. matr. ſec. 5. Boſſ. de matrim. c. 5. §. præſer. 12. Leand. d. 7. matr. q. 44. Diana vocans hanc doctr. cõm. p. 11. Tr. 3. reſ. 33.*

b *C. 1. de Conſanguineit.*

c *Trid. ſeſſ. 24. c. 1. de ref. matr.*

d *Sanc. lib. 3. matr d. 5. nu. 7. Villalob. Diana, aliique ap. Averſam mox citandum.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

periculum, quòd aliquod ſubeſſet impedimentum. Sed Averſa *a* hanc putat, non eſſe parvitatem materiæ, unde aſſerit, illam relinquere, ſemper eſſe mortale. Ego in ejuſmodi unica omiſſione, dicto periculo non ſubjecta, grave momentum ſanè non invenio.

4. Excuſat Secundò, diſpenſatio Superioris ex juſta cauſa. Sed quis Superior? Quæ cauſa? Jam ſubdo, ubi etiam habebitur tertia excuſatio, id eſt neceſſitas.

Quis in denunciationibus diſpenſet?

5. Epiſcopus, & ejus Vic. Gen. (non quidem foraneus) & omnes, qui Juriſdictione Epiſcopali gaudent, veniuntque ſub nomine Ordinarii (quos ſupra cap. 2. nos recenſuimus) poſſunt diſpenſare ad unam, vel ad omnes denunciationes, juxta exigentiam cauſæ, de qua mox.

6. Quid, ſi contrahentes ſint diverſarum Diœceſarum, indigentne diſpenſatione utriuſque Epiſcopi?

Reſpondeo, non indigere. Unus enim Epiſcopus ſufficienter diſpenſare poteſt, ſiquidem cum ſubdito ſuo diſpenſans, diſpenſat etiam validè, ratione connexionis cum altero, idque etiam ſi Matrimonium contrahendum ſit in Diœceſi alterius.

7. Idem Epiſcopus delegare alteri Clerico, quamvis non Sacerdoti poteſtatem diſpenſandi in denunciationibus poteſt, poteſt etiam, & Vicarius Generalis, etiam ex vi Vicariatus eandem delegare, ſaltem ſpecialiter in hoc, vel illo caſu, ut fusè habes apud Sanchez, *b* alioſque.

8. Parochus diſpenſare in denunciationibus nequit, niſi tantæ *c* eſſet neceſſitatis, ut Epiſcopus obligaretur diſpenſare, & ad ipſum aditus non daretur.

Quas ob cauſas?

9. Cauſæ, ſine quibus Epiſcopus nequit diſpenſare, & cum quibus poteſt, ad duas reducuntur. Prima eſt probabilis ſuſpicio, ne Matrimonium malitiosè impediatur. Ita expreſsè Trident. *d*

10. Secunda eſt periculum gravis damni, ſive animæ, ſive corporis, ſive famæ; quæ omnia explicata minutius legere potes apud Sanchez, *e* alioſque. Has cauſas notat Averſa, *f* cognoſcendas eſſe ab Epiſcopo privatim, & extra judicialiter. Rectè: nam Trident. ejus prudentiæ, & judicio id remittit.

a Aver. q. 17. ſec. 1. V. Non eſt itaque, citans Pontium, & Coninck.

b Sanc. lib. 3. matr. d. 7. Barb. in Triden. ſeſſ. 24. c. 1. de ref. mat. à n. 55. Pont. lib. 5. c. 31.

c Sanc. l. c. d. 10. n. 27. Aver. lo. ci. ſec. 2. V. Si tamen. Barb. lo. ci. num. 50.

d Trid. l. c.

e Sanc. l. c. d. 9. Pont. l. c. c. 31. G. Hur. d. 5. mat. diff. 20. Aver. lo. ci. ſec. 2. V. Utque.

11. Matrimonium eſſe contrahendum inter Magnates, quia ſolent eſſe nota eorum impedimenta, & inter eos, qui inæqualis ſunt conditionis, ut inter nobilem, & ignobilem, ſenem, & puellam, divitem, & pauperem, quia eſſet nimius pudor, & verecundia ex parte unius ex his conjugibus id publicè in Eccleſia prædicari: & inter diuturnos concubinarios exiſtimatos, ut conjuges, quia per denunciationes Matrimonii contrahendi, palam fieret eorum peccatum, ad ſecundum hoc caput reducuntur, quare afferunt ſufficientem Epiſcopo, ſed prudenter omnia conſideranti cauſam ad diſpenſandum ſuper denunciationes, ut docent plures, quos citat, ſequiturque Leander: *g* Quando gravis urget cauſa, ut ſi quis in articulo mortis vellet Amaſiam ducere in uxorem, ut à damnationis periculo liberaretur, vel, ut prolem legitimaret, vel ne puellam cum dedecore relinqueret: obligari Epiſcopum ſub mortali, ad diſpenſandum, meritò iidem notant. Addit Leander, tunc, ſi non eſt aditus ad diſpenſantem, poſſe licitè in dictis gravibus neceſſitatibus Matrimonium contrahi ſine diſpenſatione denunciationum, quia neceſſitas non habet legem; ſed certè tunc jam adeſt Parochus, qui, ut dixi num. 8. diſpenſare poterit.

12. Duo tamen ſunt præſtanda. Alterum, debere Epiſcopum reddi moraliter certum, ſed extra judicialiter, nullum impedimentum ſubeſſe inter diſpenſandos. Alterum, debere Epiſcopum prohibere eoſdem, ne poſt contractum Matrimonium illud conſument, antequam fiant dictæ denunciationes, id, quod intelligitur, quando Epiſcopus expenſis cauſis, ſolùm diſtulit denunciationes. Nam, ſi judicavit, eſſe omnino omittendas, non habet locum dicta prohibitio, ut notat Averſa. *g*

12. Quod ſi conjuges, quibus non eſt data totalis diſpenſatio denunciationum, Matrimonium conſumment, etiam abſtrahendo à peculiari Epiſcopi prohibitione, &, etiam ſi ſint moraliter certi, nullum ſibi obſtare impedimentum, peccabunt ex vi Tridentini moraliter, ut verius putat Sanch.

f Aver. l. c.

g Leand. d. 7. matr. q. 61. 63. & 64.

h Aver. lo. ci. ſect. 1. V. Caeterum.

a non

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

a non ſolùm prima vice, ſed toties, quoties copulantur. Quamvis Henriquez citatus ab eodem putet, ſolùm prima vice peccare. Mihi expendenti utriuſque rationes, quas ipſi afferunt, videntur utrique loqui probabiliter, quando conjuges moraliter ſunt certi de impedimenti carentia. Id, quod fortaſsè innuit Sanch. dum ſuam ſententiam veriorem pronunciat, ſic enim videtur, veram ſupponere contrariam.

a Sanc. lib. 3. matr. d. 11.

§. II.

Praxis denunciationes exhibendi.

1. DEbent denunciationes, ex Tridentino loco citato, fieri à proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtivis, inter Miſſarum ſolennia, ad finem, ut impedimentum, ſive dirimens, ſive ſolum impediens, quod fortè inter contrahentes intercedit, manifeſtetur. Expende breviter ſingula.

A proprio contrahentium Parocho.

2. A proprio Parocho, ſeu ab ejus delegato debent hæ denunciationes fieri, eæque, ut ex ſe patet, in propria contrahentium Parochia; Quod ſi contrahentes ad ſuam propriam quiſque pertineat Parochiam, in utraque illas fieri, oportebit. Quid ſi quis plura habeat domicilia, quales ſunt illi, qui per medium annum habitant in una Parochia, ſeu Diœceſi, & per aliud medium, in alia?

Reſpondeo. In ea ſatis erit, fieri, ubi facilius creditur ſciri poſſe impedimenta. Ità Sanch. b adderem, debere fieri in utraque, quando alterutram ſufficientem ad intentum Parochus non judicaverit.

b Sanc. lib. 3. matr. d. 6. num. 6.

3. Pro Vagis non ſolùm debet Epiſcopus (ſine cujus licentia à Parochis, ut ſupra vidimus, non ſunt hi copulandi) eorum impedimenta inquirere per denunciationes faciendas in loco, unde fortè venerunt, ſed enim, juxta ſuam prudentiam, debet per alias diligentias veritatem carentiæ impedimentorum agnoſcere. Ratio eſt, quia pro iis, qui vagantur, immò, & qui exteri hinc inde habitare ſolent, ſolæ denunciationes non videntur ſufficientes, ad impedimenta detegenda.

Tribus continuis diebus feſtivis.

4. Id non notat, feſtivos dies ad denunciationes aptos, debere eſſe ſine interjectis feriis, nam poſſunt rectè denunciationes fieri tribus diebus Dominicis, ſed ſolùm notat tanquam melius, ut, ſi poſt primam v. gra. denunciationem ſequatur alius dies feſtivus, non negligatur, tunc fieri denunciatio ſecunda; cujus fortè ratio eſt, ne, ſi tunc negligatur, & diu ſequentes denunciationes differantur, Parochiani obliviſcantur monitionis antea factæ, & ipſi etiam differant, ſeu negligant impedimentum detegere.

5. Nonnulli c putant, non poſſe denunciationes fieri tribus diebus feſtivis immediatè ſibi ſuccedentibus, ut accidit v. grat. in Paſchate, ſed certè immerito, quia ſufficienter ſic Tridentini præſcriptum cuſtoditur.

c *Ap. G. Hurtad. d. 5. matrim. diff. 18. n. 60.*

6. Illud conſilium eſt non contemnendum, ut expleta tertia denunciatione, expectentur aliqui pauci dies, quo videri poſſit, an impedimentum aliquod opponatur: nam cæterum id non eſſe neceſſe, & poſſe eodem die, quo ultima fit denunciatio, contrahi Matrimonium mihi dubium non eſt. Dixi (aliqui pauci dies) nam non eſſe differendum diu Matrimonium, puta poſt duos, vel quatuor menſes, monet Pontius, d & Bonac. apud Barboſam, e quia facilè illo temporis ſpatio aliquod ſuboriri inconveniens poſſet, quod antea non erat.

d *Pontius l. c. c. 30.*
e *Barb. loc. cit. nu. 31.*

Inter Miſſarum ſolennia.

7. Non id dicitur, tanquam neceſſarium: Exiſtimo f enim, intentioni Tridentini ſatisfieri, ſi hæ denunciationes fiant in loco publico, ubi ſit magnus Fidelium concurſus, vel poſt concionem, vel poſt ſimiles actiones frequentiâ populi celebres.

f *Aver. qu. 7. matr. ſec. 1. V. Adnotari.*

Quam